

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)
ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Розробник: Ольга Шкурупій професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Теорія міжнародних відносин
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач Шкурупій Ольга Всеволодівна д.е.н., професор</i> <i>Контакти:</i> ауд. каб. 473 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> infpat@pdau.edu.ua, <i>e-mail:</i> olha.shkurupii@pdau.edu.ua тел.. (0532) 56-98-24 сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/shkurupiy-olga-vsevolodivna-0
Рівень вищої освіт	Першій (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	292 Міжнародні економічні відносини ОПП Міжнародні економічні відносини
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	<i>Перелік дисциплін, які передують вивченню дисципліни:</i> «Економічна теорія», «Країнознавство», «Основи міжнародної мікроекономіки та міжнародної макроекономіки»

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: надати знання щодо змісту ключових понять і концептуальних підходів, на яких базується вивчення міжнародних відносин, забезпечити розуміння теоретичних напрямів і шкіл, наявних у світовій науці, а також сформувані уявлення про найбільш загальні і поширені методи, необхідні для систематичного аналізу міжнародних процесів.

Основні завдання навчальної дисципліни:

– сформувані уявлення про основні тенденції еволюції теорії міжнародних відносин і методах їх аналізу;

– забезпечити диференційований підхід до вивчення теорії міжнародних відносин, що дозволяє відрізнити одну від одної теоретичні школи та напрямки в науці про міжнародні відносини, розуміти їх центральну проблематику і аргументи властиві їм трактування міжнародного життя;

– надати знання про зміст основних категорій, конкуруючих теорій, методологічних підходів і методів, на яких ґрунтується вивчення міжнародних відносин;

– створити систему компетенцій, використання яких забезпечує сучасне трактування найважливіших концептів і теоретичних проблем міжнародних відносин;

– сформувані вміння оцінювати події, що відбуваються на світовій арені, а також пояснювати причини різноманіття і суперечливості їх інтерпретації різними теоретичними школами міжнародних відносин.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахова:

ФК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

Програмні результати навчання:

ПРН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни, 292МЕВ_БД_2022

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		с	с.р.	
Тема 1. Міжнародні відносини як предмет дослідження та суспільне явище	11	2	2	7
Тема 2. Історичні витоки формування сучасного предметного поля теорії міжнародних відносин	10	2	–	8
Тема 3. Методологічні підходи до упорядкування сучасних наукових шкіл і напрямів в теорії міжнародних відносин	11	2	2	7
Тема 4. Політичний реалізм і неореалізм	12	2	2	8
Тема 5. Лібералізм і неолібералізм	11	2	2	7
Тема 6. Неомарксизм	12	2	2	8
Тема 7. Сучасні міждисциплінарні науки про міжнародні відносини: міжнародна політична економія та геополітика	11	2	2	7
Тема 8. Сучасні школи і напрями в теорії міжнародних відносин	12	2	2	8
Усього годин	90	16	14	60

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	розв'язування тестів	доповідь/реферат/презентація	виконання завдань самостійної роботи	
ПРН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.	14	14	19	19	66

ПРН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.	7	7	10	10	34
Разом	21	21	29	29	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування теоретичних питань	розв'язування тестів	довідь / реферат / презентація	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Міжнародні відносини як предмет дослідження та суспільне явище	3	3	3	3	12
Тема 2. Історичні витоки формування сучасного предметного поля теорії міжнародних відносин	–	–	3	3	6
Тема 3. Методологічні підходи до упорядкування сучасних наукових шкіл і напрямів в теорії міжнародних відносин	3	3	3	3	12
Тема 4. Політичний реалізм і неореалізм	3	3	4	4	14
Тема 5. Лібералізм і неолібералізм	3	3	4	4	14
Тема 6. Неомарксизм	3	3	4	4	14
Тема 7. Сучасні міждисциплінарні науки про міжнародні відносини: міжнародна політична економія та геополітика	3	3	4	4	14
Тема 8. Сучасні школи і напрями в теорії міжнародних відносин	3	3	4	4	14
Разом	21	21	29	29	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- опитування (0 – 2 бали):

0 балів – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або виявив неспроможність висвітлити питання (тему) чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновків, узагальнення;

1 бал – здобувач вищої освіти у цілому оволодів суттю питань з навчального матеріалу (теми), виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу;

1,5 бали – здобувач вищої освіти виявляє достатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу (теми), аналізує матеріал та робить власні висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки та неточності;

2 бали – здобувач вищої освіти демонструє глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми (теми), проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал;

- *розв'язування тестів (0 – 2 бали):*

0 балів – здобувач вищої освіти відповідає менше, ніж на 50 % тестів;

1 бал – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 50-70 % тестів;

1,5 бали – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 71-90 % тестів;

2 бали – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 91-100 % тестів;

підготовка доповіді, реферату, презентації (0 – 2 бали):

0 балів – тема реферату не розкрита, список використаної літератури містить менше 2 наукових джерел, оформлення документу здійснено з критичними порушеннями, презентація відсутня, здобувач відмовляється від захисту;

1 бал – тема реферату викладена правильно, але є певні недоліки щодо відповідності результату навчання, повноті та логіці викладу; список використаної літератури містить 4-5 джерел, в оформленні документу наявні некритичні порушення, презентація відсутня або не висвітлює предмет аналізу у повному обсязі, здобувач при захисті реферату не повною мірою володіє матеріалом за темою реферату;

1,5 бали – тема реферату викладена правильно, матеріал реферування відповідає вимогам досягнення результату навчання, повноті та логіці викладу; список використаної літератури містить 4-5 джерел, в оформленні документу наявні некритичні порушення, презентація висвітлює предмет аналізу, але має вади недостатньої конкретизації матеріалу, здобувач при захисті реферату достатньою мірою володіє матеріалом за темою реферату;

2 бали – проблема, яка розглядається в рефераті, викладена повно, послідовно, логічно; список використаних джерел 5-6 позицій, оформлення документу відповідає стандарту, презентація наявна і повністю висвітлює досліджувану тему, здобувач при захисті реферату демонструє повне засвоєння матеріалу;

виконання завдань самостійної роботи (0 – 3 бали):

0 балів – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 50 % від загального обсягу;

1 бал – обсяг виконаної роботи становить 50 % до 70 % загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань становить від 71-90 % загального обсягу;

3 бали – обсяг виконаних завдань становить від 90 % до 100 % від загального обсягу.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Списування під час контрольних робіт заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:
Презентації

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці : Книги-XXI, 2019. 279 с.
2. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Як не залишитись на узбіччі історії. Віват. 2020, 256 с.
3. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / Ю. В. Пунда та ін. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
4. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 256 с.
5. Кириченко В.М. Політичні системи світу: кредитно-модульний курс : навч. посіб. / В. М. Кириченко. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 218 с.
4. Kauppi M. V., Paul R. V. Theory International Relations. Edition: 6th. London: Rowman & Littlefield Publishers, 2020. 428 p.
5. McGlinchey S., Walters R., Scheinplflug C. International Relations Theory. Bristol :International Relations publishing, 2017.166 p.
6. The Oxford Handbook of International Relations / by Christian Reus-Smit (Editor), Duncan Snidal (Editor). Oxford University Press, URL: <https://hostnezt.com/cssfiles/internationalrelations/Tthe%20Oxford%20Handbook%20of%20International%20Relations.pdf>

Допоміжні

1. Герасимчук Т.Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики : навч. посіб. К. : Кондор-Видавництво, 2017. 226 с.
2. Гнасевич Н. В. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин». Тернопіль: Тернопільський національний економічний університет ННІМЕВ ім. Б. Гаврилишина, 2018. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32234/1опорний%20конспект%20лекцій.pdf>
3. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація. К. : Кондор, 2017. 156 с.
4. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / М. П. Требін та ін. Харків : Право, 2016. 540 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.ua>
2. Організація договору про колективну безпеку. URL: <http://www.odkb-csto.org>
3. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
4. Group of Seventy Seven. URL: <http://www.g77.org>
5. Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors. URL: <http://www.g20.org>
6. Paris Club. URL: <http://www.clubdeparis.org>
7. The Club of Rome. URL: <http://www.clubofrome.org>
8. United Nations. URL: <https://www.un.org/en>.

